

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

D E C I Z I E

cu privire la recursuri

în cauza civilă

Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu împotriva Cristinei Certan (Cibotari)

(încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție)

împotriva deciziei din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2ra-78/24
NR. PIGD 2-22087821-01-2ra-18012024)*

Condițiile reparării prejudiciului moral.

Recursul depus de către avocatul Marin Sardari în interesele lui Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu este vădit neîntemeiat. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie temei de casare a acesteia.

Judecătoria Orhei, sediul Telenеști (jud. Gh. Ciobanu)
Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Budăi, lu. Cotruță, I. Țurcan)

21 octombrie 2026

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursurile declarate de Cristina Certan (Cibotari), reprezentată prin avocatul Eduard Calmațui și de către avocatul Marin Sardari în interesele lui Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Diana Stănilă, *Președinte*,
Ana Cucerescu,
Gheorghe Stratulat, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 22 iunie 2022 Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu au depus cerere de chemare în judecată împotriva Cristinei Certan (Cibotari) cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție.

2. În motivarea acțiunii au indicat că, la 24 septembrie 2020, ora 19.50 min., pe traseul xxxxx, Cristina Certan, conducând mijlocul de transport de model xxxxx, a pierdut controlul asupra conducerii automobilului, încălcând prevederile RCR, unde a ieșit cu deplasarea pe banda de circulație cu sens opus ciocnindu-se lateral cu mijlocul de transport de model xxxxx condus de Constantin Suruceanu, ce se deplasa regulamentar cu direcția xxxxx, astfel pricinuindu-i proprietarului o pagubă considerabilă.

3. Au menționat că Cristina Certan, în calitate de conducător auto a încălcat pct. 45.1 lit. d); pct.42.2 a RCR, cu cauzarea unei pagube materiale considerabile, acțiunile făptuitorului fiind încadrate în baza art. 242 alin. (2) din Codul contravențional. La 21 octombrie 2020, în privința Cristinei Certan, a fost întocmit un proces verbal cu privire la contravenție nr. xxxxx potrivit căruia, ultima, a fost recunoscută vinovată de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, fiind emisă o decizie de sancționare cu amendă 24 unități convenționale și 6 puncte de penalizare. Nefiind de acord cu sancționarea sa pârâta, Cristina Certan, la 4 noiembrie 2020, s-a adresat în instanța de judecată, Judecătoria Orhei sediul Telenești cu contestație, solicitând anularea procesului-verbal cu privire la contravenție și a deciziei din 21 octombrie 2020 ca fiind nefondate și neîntemeiate. În prima instanță, reclamantii Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu, în calitate de victime, și-au angajat un reprezentant juridic și anume pe Marin Sardari, perfectând și eliberând pe numele ultimului, două procuri notariale de reprezentare din 2 decembrie 2020, autentificate de notarul Popa Lucia, pentru fiecare procură fiind achitat în total 600 lei. Prin hotărârea din 4 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, a fost admisă contestația

depusă de către Cristina Certan și anulată decizia agentului constator din 21 octombrie 2020 fixată în procesul verbal cu privire la contravenție seria xxxxx și încetat procesul contravențional de acuzare a Cristinei Certan, în comiterea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, pe motiv că nu există faptul contravenției. La 17 februarie 2021, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond din 4 februarie 2021, victima, partea vătămată, Constantin Suruceanu, cu ajutorul reprezentantului juridic Marin Sardari, a declarat recurs în termenul legal, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă contestația avocatului Eduard Calmațui în interesele Cristinei Certan sau să fie remisă cauza la rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

4. Au notat că la 28 aprilie 2021, Constantin Suruceanu a achitat avocatului, Marin Sardari onorariu în mărime de 10 000 de lei pentru a participa la Curtea de Apel Chișinău în cauza contravențională respectivă. La 27 mai 2021 Curtea de Apel Chișinău, a admis recursul lui Constantin Suruceanu, a casat hotărârea din 4 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești și a remis cauza contravențională la rejudecare, în Judecătoria Orhei, sediul Telenești, în alt complet de judecată, iar prin hotărârea din 29 octombrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, s-a respins contestația pârâtei depusă prin intermediul avocatului Eduard Calmațui. Prin decizia din 24 martie 2022 a Colegiului Penal al Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca fiind nefondat recursul declarat de avocatul Calmațui Eduard, în interesele pârâtei Cristina Certan și s-a menținut hotărârea din 29 octombrie 2021 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenești, prin care a fost respinsă ca fiind neîntemeiată contestația înaintată de pârâta Cristina Certan împotriva procesului verbal cu privire la contravenție și deciziei din 21 octombrie 2020 întocmit în baza art. 242 alin. (2) din Codul contravențional.

5. Au susținut că Constantin Suruceanu a câștigat irevocabil procesul de judecată în cauza contravențională, unde pârâta Cristina Certan, a fost declarată vinovată de accidentul rutier din 24 septembrie 2020, cu deteriorarea bunului, mijlocului de transport ce aparținea reclamantilor Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu.

6. Reclamantii au explicat că sunt soț și soție, iar bunul, mijlocul de transport, de model xxxxx condus de cet. Constantin Suruceanu, deteriorat în accidentul rutier din 24 septembrie 2020 de către pârâta Cristina Certan, aparținea la acel moment Cristinei Suruceanu, care l-a procurat în leasing, acest automobil al reclamantilor fiind gajat. Totodată, reclamantii, la momentul producerii accidentului rutier din 24 septembrie 2020 și judecării cauzei contravenționale, aveau 4 (patru) copii minori, iar mijlocul de transport, de model xxxxx, deteriorat

în accidentul rutier din 24 septembrie 2020 de către pârâta Cristina Certan, era unica sursă de existență a familiei.

7. Au precizat că urmare a faptelor ilegale ale pârâtei Cristina Certan reclamanților Suruceanu Constantin și Suruceanu Cristina le-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 10 600 de lei și daune morale în sumă de 70 000 de lei. În temeiul art. 45 alin. (1) din Codul contravențional - persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

8. Prin hotărârea din 3 ianuarie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenеști, acțiunea a fost admisă parțial și s-a încasat de la Cristina Certan (Cibotari) în beneficiul lui Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu a prejudiciului material sub forma cheltuielilor de asistență juridică suportate la judecarea cauzei contravenționale în sumă de 10 000 de lei, prejudiciul moral cauzat prin contravenție în sumă de 15 000 de lei. În rest, pretențiile au fost respinse.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

9. La 5 ianuarie 2023, Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu au declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea parțială a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

10. La 17 ianuarie 2023, Cristina Certan (Cibotari), reprezentată prin avocatul Eduard Calmațui a declarat apel împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând casarea parțială a acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

11. Prin decizia din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Certan (Cibotari) Cristina, reprezentat de avocatul Eduard Calmațui. S-a respins apelul declarat de Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu, prin intermediul avocatului Marin Sardari. S-a casat parțial hotărârea din 3 ianuarie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenеști, în partea în care au fost admise pretențiile formulate de către Cristina Suruceanu și în această parte s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care acțiunea depusă de Cristina Suruceanu împotriva Cristina Certan (Cibotari) cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție s-a respins ca fiind neîntemeiată. În rest, hotărârea din 3 ianuarie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenеști s-a menținut fără modificări.

12. Întru consolidarea soluției sale, instanța de apel din probatoriul administrat, a reținut cu certitudine că la 24 septembrie 2020 a avut loc un accident rutier în care au fost implicate automobilele conduse de Cristina Certan și Constantin Suruceanu, iar prin procesul-verbal cu privire la contravenție din 21 octombrie

2020, Cristina Certan a fost sancționată pentru săvârșirea contravenției prevăzute de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional. Ulterior, prin hotărârea din 29 octombrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Telenesti, menținută prin decizia din 24 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă contestația formulată de Cristina Certan împotriva procesului-verbal și a deciziei agentului constator.

13. Instanța de apel a constatat că, conform art. 45 alin. (1) din Codul contravențional și art. 1998 din Codul civil, persoana prejudiciată prin contravenție este îndreptățită să-și valorifice pretențiile civile în procedură civilă, iar autorul unei fapte ilicite săvârșite cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial și, în cazurile prevăzute de lege, prejudiciul moral cauzat. În cauză, reclamantul Constantin Suceanu a făcut dovada existenței faptei ilicite, a prejudiciului și a raportului causal dintre faptă și prejudiciu, circumstanțe care justifică angajarea răspunderii delictuale a părții Cristina Certan (Cibotari).

14. Curtea de apel a apreciat că prima instanță a concluzionat corect asupra dreptului lui Constantin Suceanu de a solicita repararea prejudiciului cauzat prin contravenție și asupra cuantumului prejudiciului material și moral acordat, însă a admis în mod eronat pretențiile formulate de Suceanu Cristina. Colegiul a reținut că aceasta nu a avut calitatea de parte vătămată în procesul contravențional, iar potrivit art. 387 alin. (1) din Codul contravențional, victimă este persoana căreia prin contravenție i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale. Din acest motiv, pretențiile formulate de Cristina Suceanu urmau a fi respinse.

15. Referitor la prejudiciul moral, instanța de apel a constatat că sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 2036 și art. 2037 din Codul civil pentru acordarea despăgubirilor, iar suma de 15 000 de lei stabilită de prima instanță reprezintă o compensație echitabilă și rezonabilă, raportată la natura dreptului lezat, caracterul și gravitatea suferințelor suportate și circumstanțele concrete ale cauzei.

16. În privința cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel a reținut că acestea sunt compensabile în măsura în care sunt reale, necesare și rezonabile. Având în vedere probele prezentate, complexitatea cauzei și a procedurii contravenționale anterioare, timpul și munca depusă de avocat, instanța a apreciat că suma de 10 000 de lei reprezintă cheltuieli reale, necesare și rezonabile. Totodată, a constatat că acestea puteau fi acordate doar în beneficiul lui Constantin Suceanu, iar nu și al Cristinei Suceanu, care nu a avut calitatea de parte vătămată în procedura contravențională. De asemenea, s-a reținut că pretenția privind compensarea cheltuielilor pentru procurile notariale a fost corect respinsă, nefiind dovedită suportarea acestora.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

17. La 17 ianuarie 2024, prin intermediul poștei electronice, Cristina Certan (Cibotari), reprezentat de avocatul Eduard Calmațui a depus recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu emiterea unei noi decizii de respingere integrală a acțiunii.

18. În esență, în argumentarea recursului, cu reiterarea motivelor de fapt și de drept expuse anterior, recurentul a menționat că decizia contestată este neîntemeiată și arbitrară în partea referitoare la acordarea prejudiciului material și moral.

19. A menționat că instanța de apel a menținut nejustificat încasarea prejudiciului moral în sumă de 15 000 de lei și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 10 000 de lei, fără a exista probe suficiente care să confirme întinderea prejudiciului pretins și caracterul necesar, real și rezonabil al cheltuielilor acordate.

20. Referitor la prejudiciul material, recurenta/reprezentantul a specificat că suma de 10 000 de lei reprezintă cheltuieli de asistență juridică suportate în cauza contravențională, însă acestea nu constituie prejudiciu material în sensul art. 19 din Codul civil. În dosarul contravențional a fost anexată doar procura notarială, fără contract de asistență juridică, mandat, acte de executare a serviciilor sau alte înscrisuri care să confirme suportarea efectivă a cheltuielilor.

21. De asemenea, a susținut că avocatul reclamantului a participat doar la o singură ședință de judecată în fața Curții de Apel și că onorariul de 10 000 de lei este excesiv și disproporționat în raport cu volumul activității desfășurate.

22. Cu privire la prejudiciul moral, recurenta/reprezentantul a susținut că instanțele nu au identificat argumente și probe suficiente care să justifice acordarea despăgubirilor în cuantumul stabilit. Accidentul rutier a constituit o contravenție, iar gradul de prejudiciabilitate este considerabil mai redus decât în cazul infracțiunilor, astfel încât suma acordată nu corespunde criteriilor de echitate și rezonabilitate.

23. Totodată, a precizat că afirmațiile reclamantului privind suferințele psihice și emoționale nu au fost confirmate prin probe sau expertize de specialitate și că instanța de apel a preluat circumstanțele de fapt fără o analiză concretă a intensității și gravității prejudiciului moral.

24. A mai invocat că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procesual, inclusiv dispozițiile art. 19, 2037 din Codul civil, art. 63 din Legea cu privire la avocatură și art. 96, 118 și 373 din Codul de procedură civilă, apreciind greșit probele administrate și menținând încasarea unor sume care nu au fost dovedite în modul prevăzut de lege.

25. *La 13 februarie 2024, Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu au depus cerere de recurs împotriva deciziei din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și parțială a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei noi decizii de modificare a cuantumului prejudiciilor materiale și morale, în sensul majorării acestora.*

26. În motivarea recursului au indicat că decizia instanței de apel este arbitrară și contradictorie, fiind adoptată cu aplicarea eronată a normelor de drept material și procesual și fără examinarea deplină a circumstanțelor relevante ale cauzei.

27. Au menționat că instanța de apel a ignorat faptul că sunt soț și soție, proprietari și posesori legali ai bunului avariat, respectiv ai automobilului Renault Megane, deteriorat în accidentul rutier din 24 septembrie 2020, iar prejudiciul cauzat a afectat întreaga familie. Accidentul rutier a constituit un izvor de pericol sporit, iar prejudiciul rezultat din interacțiunea mijloacelor de transport urmează a fi reparat potrivit normelor răspunderii delictuale.

28. Au notat că instanța de apel a aplicat greșit dispozițiile Codului civil privind repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial și a omis să țină cont de faptul că automobilul deteriorat reprezenta unica sursă de existență a familiei.

29. Referitor la prejudiciul moral, recurenții au invocat că instanțele nu au apreciat corespunzător intensitatea suferințelor suportate. În urma accidentului și a procedurilor judiciare ulterioare, au suferit dureri fizice, stres, anxietate, neliniște, nesiguranță și suferințe psihologice, situație agravată de faptul că aveau patru copii minori și că automobilul deteriorat constituia unica sursă de existență a familiei. Starea de incertitudine s-a prelungit pe parcursul a aproximativ 540 de zile, până la finalizarea definitivă a cauzei contravenționale.

30. Totodată, recurenții au susținut că instanța de apel nu a examinat și nu a motivat respingerea tuturor argumentelor invocate în apel, încălcând normele procesuale referitoare la aprecierea probelor, stabilirea circumstanțelor cauzei și obligația instanței de a se pronunța asupra tuturor motivelor de apel. Hotărârea nu conține o analiză completă a probelor administrate și a circumstanțelor relevante pentru soluționarea litigiului.

31. În ceea ce privește cheltuielile de asistență juridică, recurenții au susținut că instanța de apel a aplicat eronat dispozițiile legale și actele normative profesionale privind compensarea acestora. Avocatul a prestat servicii juridice atât în prima instanță, cât și în instanța de apel, iar suma de 5 000 de lei solicitată cu titlu de cheltuieli de asistență juridică este reală, necesară și rezonabilă.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

32. Art. 434 alin.(1) – (2) din Codul de procedură civilă:

„Recurusul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.”

33. Art. 433 alin.(1) lit. a) și f) din Codul de procedură civilă:

„Cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care: f) recursul este vădit neîntemeiat.

34. Art. 440 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„În cazul în care se constată existența unuia dintre temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători, printr-o încheiere irevocabilă adoptată în lipsa părților, declară recursul inadmisibil. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se expediază părților.”

35. Art. 432 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă:

„Recurusul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv sau a fost respins ca fiind tardiv un apel depus în termen; d) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; e) hotărârea sau decizia este arbitrară ori se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale. Temeiurile menționate la alin. (1) lit. d)–f) pot fi invocate în recurs doar dacă au fost invocate în apel sau dacă încălcarea a avut loc în instanța de apel.”

36. Art. 442 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă:

„Judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art. 432. Instanța invocă, din oficiu, neatragera în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre. În recurs nu pot fi administrate noi probe, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată și despăgubirile menționate la art. 372 alin. (3). Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeinic art. 432 alin. (1) lit. e) sau în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului, prevederile art. 372 se aplică în mod corespunzător”.

37. Art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.”

38. Art. 444 din Codul de procedură civilă:

„Recurusul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1)

lit. b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.”

39. Art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța, după ce judecă recursul, este în drept: b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.”

40. Art. 239 din Codul de procedură civilă:

„Hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.”

41. Art. 19 alin. (1), (3) și (5) din Codul civil:

„(1) În condițiile legii, persoana lezată într-un drept al ei sau într-un interes recunoscut de lege poate cere repararea integrală a prejudiciului patrimonial și nepatrimonial cauzat astfel. (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. [...]. (5) Repararea prejudiciului presupune repunerea persoanei lezate în situația în care s-ar fi aflat dacă prejudiciul nu se producea.”

42. Art. 1998 alin. (1), (2) din Codul civil:

„(1) Cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune. (2) Prejudiciul cauzat prin fapte licite sau fără vinovăție se repară numai în cazurile expres prevăzute de lege.”

43. Art. 2036 alin. (1) și (2) din Codul civil:

„(1) În cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de lege, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin plata de despăgubiri. (2) Prejudiciul moral se repară indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial.”

44. Art. 387 alin. (1) din Codul contravențional:

„(1) Este victimă persoana fizică sau persoana juridică căreia, prin contravenție, i-au fost cauzate prejudicii morale, fizice sau materiale.”

45. Art. 45 alin. (1) din Codul contravențional:

„(1) Persoana al cărei drept sau interes legitim a fost lezat prin contravenție îl poate apăra prin acțiune civilă depusă conform legislației procedurale civile. Această persoană are în special dreptul la repararea prejudiciului patrimonial și a celui nepatrimonial cauzate prin contravenție. Prezentul alineat se aplică în egală măsură și în cazul în care, în sensul art. 30 alin. (11), se consideră că făptuitorul nu a fost supus răspunderii contravenționale.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

46. Sub aspectul termenului de declarare a recursurilor, Completul de judecată menționează că, Curtea de Apel Chișinău a pronunțat dispozitivul deciziei în ședință publică la 17 octombrie 2023, decizia integrală fiind expediată reprezentanților recurenților, prin intermediul poștei electronice, la 13 decembrie 2023 (f.d. 48, Vol. II). Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că recursurile declarate la 17 ianuarie 2024, și respectiv la 13 februarie 2024, se consideră depuse în termenul stabilit de art. 434 din Codul de procedură civilă.

47. Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a considera inadmisibil recursul depus de avocatul Marin Sardari în interesele lui Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu, și de a admite recursul declarat de Cristina Certan (Cibotari), reprezentată prin avocatul Eduard Calmațui, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond în partea admiterii pretenției privind repararea prejudiciului moral.

48. Pentru a verifica legalitatea hotărârilor contestate, fără a administra noi dovezi, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție va recurge la recapitularea esenței litigiului dedus judecătii.

49. Din actele dosarului rezultă că la 24 septembrie 2020, aproximativ la ora 19:50 min., pe traseul xxxxx” condus de Cristina Certan a pătruns pe sensul opus de circulație și a intrat în coliziune laterală cu automobilul „Renault Megane” condus de Constantin Suruceanu. În urma accidentului, automobilul „Renault Megane” a fost deteriorat. Această situație de fapt, reținută în decizia de apel, nu este reconsiderată de instanța de recurs.

50. La 21 octombrie 2020, agentul constatator a întocmit procesul-verbal seria xxxxx și a aplicat Cristinei Certan sancțiunea pentru contravenția prevăzută de art. 242 alin. (2) din Codul contravențional, constând în amendă de 24 de unități convenționale și șase puncte de penalizare. Contestația depusă de Cristina Certan împotriva procesului-verbal respectiv a fost inițial admisă prin hotărârea din 4 februarie 2021 a Judecătoriei Orhei, însă această hotărâre a fost casată prin decizia din 27 mai 2021 a Curții de Apel Chișinău, cauza fiind remisă la rejudecare.

51. La rejudecare, prin hotărârea din 29 octombrie 2021 a Judecătoriei Orhei, contestația Cristinei Certan a fost respinsă, iar sancțiunea contravențională a fost menținută. Prin decizia din 24 martie 2022 a Curții de Apel Chișinău, recursul declarat în interesele Cristinei Certan a fost respins.

52. La 22 iunie 2022, Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu au înaintat prezenta acțiune civilă, prin care au solicitat încasarea sumei de 10 600 de lei cu titlu de prejudiciu material, reprezentând cheltuieli legate de reprezentarea în procedura contravențională, și 70 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral.

53. Prin hotărârea din 3 ianuarie 2023 a Judecătorei Orhei, sediul Teleneshti a fost admisă parțial acțiunea și s-a încasat suma de 10 000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și 15 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, restul pretențiilor fiind respinse.

54. Prin decizia din 17 octombrie 2023, Curtea de Apel Chișinău a admis apelul Cristinei Certan, a respins apelul reclamanților și a casat hotărârea primei instanțe în partea admiterii pretențiilor Cristinei Suceanu, respingând acțiunea acesteia. În rest, hotărârea a fost menținută.

55. În recurs, Cristina Certan, reprezentată de avocatul Eduard Calmațui, solicită respingerea integrală a acțiunii. Ea contestă atât compensarea celor 10 000 lei pentru asistența juridică acordată în cauza contravențională, invocând insuficiența probelor privind întinderea, necesitatea și caracterul rezonabil al onorariului, cât și acordarea celor 15 000 lei pentru prejudiciul moral, susținând că nu au fost identificate și dovedite suferințe de natură să justifice despăgubirea. De asemenea, contestă justificarea juridică a transformării cheltuielilor din procesul contravențional în prejudiciu material.

56. La rândul lor, Constantin Suceanu și Cristina Suceanu, solicită majorarea despăgubirilor și reconsiderarea respingerii pretențiilor Cristinei Suceanu.

57. Sub aspectul prejudiciului material, Completul de judecată constată că soluțiile primei instanțe și ale instanței de apel sunt legale și întemeiate. Or, persoana care a suportat cheltuieli ca urmare a unei fapte ilicite poate pretinde repararea acestora, în măsura în care demonstrează existența prejudiciului, legătura de cauzalitate dintre fapta ilicită și cheltuielile efectuate, precum și caracterul justificat al sumelor solicitate.

58. În speță, instanțele inferioare just au constatat că, pentru reprezentarea intereselor sale în procedura contravențională, Constantin Suceanu a beneficiat de asistența juridică a avocatului Marin Sardari, iar la 28 aprilie 2021 a achitat suma de 10 000 de lei, fapt confirmat prin înscrisurile anexate, inclusiv contractul de asistență juridică, mandatul avocațial și bonul de plată din aceeași dată.

59. Aceste împrejurări au fost analizate de către instanțele inferioare prin raportare la complexitatea procedurii contravenționale, numărul etapelor procesuale, necesitatea formulării și susținerii căilor de atac, precum și la activitatea desfășurată în vederea apărării intereselor persoanei vătămate.

60. În aceste condiții, Completul de judecată conchide că instanța de apel a delimitat corect cheltuielile efectiv demonstrate de cele pentru care nu au fost prezentate dovezi suficiente, menținând soluția de compensare a sumei de 10 000 de lei și respingând pretenția suplimentară de 600 de lei, ce reprezintă cheltuieli pentru autentificarea procurilor notariale.

61. Drept urmare, se reține că instanțele inferioare au aplicat corect dispozițiile art. 1998, art. 2022 și art. 2025 din Codul civil, care reglementează răspunderea civilă delictuală și modalitatea de reparare a prejudiciului patrimonial.

62. Completul de judecată subliniază că, deși răspunderea civilă delictuală poate viza atât prejudiciul patrimonial, cât și pe cel moral, fiecare categorie presupune îndeplinirea unor condiții juridice distincte, care nu pot fi prezumate și nici confundate între ele.

63. Repararea prejudiciului patrimonial are drept scop compensarea unei pierderi economice concrete, pe când repararea prejudiciului moral presupune constatarea unei atingeri aduse unor valori personale nepatrimoniale, în sensul art. 2036 din Codul civil.

64. Cu toate acestea, Completul de judecată reține că instanța de fond și de apel au aplicat eronat normele de drept material în partea ce ține de acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul moral.

65. Instanțele inferioare au conchis că reclamantul Constantin Suruceanu este îndreptățit la repararea prejudiciului moral, iar suma de 15 000 lei este echitabilă, făcând trimitere la natura dreptului lezat, gravitatea suferințelor și statutul social. Totuși, actele judecătorești contestate nu identifică în mod concret dreptul personal nepatrimonial afectat, nu distinge fapta contravențională de o atingere adusă persoanei și nu arată care împrejurări constatate justifică existența prejudiciului moral, anterior examinării cuantumului acestuia.

66. Fapta contravențională prevăzută de art. 242 din Codul contravențional urmărește protejarea securității circulației rutiere. Deteriorarea unui mijloc de transport reprezintă, în circumstanțele stabilite, o atingere adusă unui interes patrimonial. Pentru acordarea suplimentară a despăgubirilor morale era necesară identificarea unui drept personal nepatrimonial lezat sau a unui alt caz expres prevăzut de lege, precum și a prejudiciului moral și a raportului său de cauzalitate cu fapta imputată.

67. Această abordare este concordantă cu practica constantă a Curții Supreme de Justiție, și anume cauzele nr. [2ra-356/24](#), [2ra-603/25](#), [2ra-700/23](#), [2ra-1611/23](#).

68. La caz, reclamantul nu a prezentat probe apte să permită instanței evaluarea obiectivă a unui prejudiciu moral distinct, iar instanțele inferioare nu au explicat în ce mod suma de 15 000 lei ar corespunde criteriilor legale de proporționalitate și satisfacție echitabilă. În lipsa unor indici concreți privind afectarea stării emoționale, reputației ori vieții sociale a reclamantului, acordarea despăgubirilor morale este neîntemeiată.

69. Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârile instanțelor inferioare urmează a fi casate parțial, în partea ce vizează

acordarea prejudiciului moral, cu pronunțarea unei noi decizii prin care această pretenție va fi respinsă ca neîntemeiată.

70. În rest, soluțiile instanțelor inferioare urmează a fi menținute, fiind legale și întemeiate în ceea ce privește constatarea faptei ilicite și acordarea despăgubirilor pentru prejudiciul material.

71. Cât privește recursul declarat de avocatul Marin Sardari în interesele lui Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu, completul de judecată notează că acesta nu întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de lege, fiind vădit neîntemeiat în sensul art. 433 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, motiv pentru care urmează a fi declarat inadmisibil. Or, argumentele formulate de către aceștia, deși sunt prezentate sub forma unor critici privind aplicarea normelor de drept material și procedural, exprimă, în esență, dezacordul recurenților cu modul în care instanța de apel a apreciat circumstanțele cauzei și a soluționat pretențiile deduse judecății.

72. Criticile formulate urmăresc reconsiderarea concluziilor instanței de apel cu privire la întinderea prejudiciului pretins, îndreptățirea reclamanților la despăgubiri și aprecierea probelor administrate. Or, asemenea argumente, în lipsa demonstrării unei erori de drept care să se încadreze în temeiurile limitativ prevăzute de art. 432 din Codul de procedură civilă, nu justifică examinarea recursului în fond.

73. Completul de judecată reține că instanța de apel a examinat circumstanțele relevante pentru soluționarea litigiului, a analizat argumentele esențiale ale părților și a expus considerentele de fapt și de drept care au fundamentat soluția adoptată. Faptul că recurenții nu sunt de acord cu concluziile instanței de apel nu echivalează cu demonstrarea caracterului arbitrar al deciziei contestate sau a existenței unei aprecieri vădit nerezonabile a probelor.

74. Din considerentele expuse, completul de judecată conchide că cererea de recurs depusă de avocatul Marin Sardari în interesele lui Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu nu întrunește condițiile de admisibilitate prevăzute de lege și consideră recursul ca fiind vădit neîntemeiat.

75. În conformitate cu art. art. 433 alin. (1) lit. f), 445 alin. (1) lit. b), (3) din Codul de procedură civilă

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Consideră inadmisibil recursul declarat avocatul Marin Sardari, în interesele lui Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu.

Admite recursul declarat de Cristina Certan (Cibotari), reprezentată prin avocatul Eduard Calmațui.

Casează parțial decizia din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 3 ianuarie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenеști, emise în cauza civilă, Constantin Suruceanu și Cristina Suruceanu împotriva Cristinei Certan (Cibotari) cu privire la încasarea prejudiciului material și moral cauzat prin contravenție, în partea ce ține de acordarea sumei de 15 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, și emite în această parte o nouă decizie după cum urmează:

Respinge integral pretenția lui Constantin Suruceanu, privind compensarea prejudiciului moral.

În rest, decizia din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 3 ianuarie 2023 a Judecătoriei Orhei, sediul Telenеști, se mențin.

Decizia este irevocabilă

Președinte

Diana Stănilă

Judecători

Ana Cucerescu

Gheorghe Stratulat